

J. R. PRAKKEN, *Leerboek der praktische dermatologie*. 360 bl., 210 fig. Scheltema & Holkema N.V., Amsterdam 1963. Prijs: geb. f 42,—.

Het is een verheugend verschijnsel, dat artsen en studenten hier te lande thans weer over een Nederlands leerboek der huidziekten kunnen beschikken. Terwijl de schrijver enerzijds gemeend heeft van een uitvoerige bespreking van de theoretische grondslagen en achtergronden der dermatologie afstand te moeten doen, is door hem binnen het gestelde bestek anderzijds en terecht zoveel mogelijk naar volledigheid gestreefd. Dat hierdoor uiteindelijk toch nog een vrij lijvig boekwerk tot stand is gekomen, behoeft in het bijzonder de student niet af te schrikken, daar de talrijke huidafwijkingen, die bij de opleiding tot arts niet in de eerste plaats aan de orde zullen komen, door kleine druk zijn aangegeven. De behandeling van de verschillende onderwerpen is in overeenstemming met de op het ogenblik geldende opvattingen. Ze getuigen alle van de grote ervaring en het bezonken oordeel van de schrijver. De uitvoering is zeer goed en de afbeeldingen merendeels voortreffelijk. Gezien het gebodene is de prijs, wanneer wij deze met die van buitenlandse boeken vergelijken, bijzonder redelijk te noemen. Mogelijk zou bij een volgende uitgave het verschil tussen grote en kleine druk iets meer naar voren kunnen worden gebracht. Overigens kan dit nieuwe Nederlandse leerboek der huidziekten zowel aan artsen als aan hen, die het hopen te worden, zonder voorbehoud worden aanbevolen.

M. RUITER

Actualités pédiatriques. Quatrième série. (Clinique de pédiatrie et de puériculture de l'Hôpital St. Vincent de Paul). 362 bl., 63 fig. G. Doin & Cie., Parijs 1962. Prijs: ingen. N.Fr.fr. 36.

Ook het vierde deel van deze door Prof. LELONG geredigeerde reeks is van een uitstekend gehalte. Ik zou willen wijzen op de artikelen van JEAN PAUPE over het onderzoek naar de bijnierfunctie bij kinderen, een artikel van ROYER over resistentierachitis en dat van ROSSIER over anoxie bij de pasgeborene. Dit deel is evenals het vorige van groot belang voor ieder die zich op het terrein van de moderne pediatrie beweegt.

J. H. P. JONXIS

H. C. M. VAN DER SCHOOT, *Cardiopathia calcificans bij muizen*. Proefschrift Leiden, 13 juni 1962 (promotor: Prof. Dr. TH. G. VAN RIJSSSEL). 71 bl., 7 fig., tabellen. Rototype, Amsterdam 1962.

Bij een aantal ingeteelde muizenstammen wordt herhaaldelijk een tot dusver niet beschreven hartaandoening aangetroffen; nl. verkalking in het myocardium, voornamelijk van de hartkamers. Bij deze dieren ontstaat in letale fase van de aandoening sterke dyspnoe. Het bleek dat de verkalkingen reeds voorkwamen bij nog jonge dieren, zij het in nog geringe uitbreiding. De schrijver heeft een nauwkeurig onderzoek ingesteld naar de herkomst, de etiologie en de aard van de verkalkingen. Het staat wel vast, dat het bij deze aandoening geen kalkmetastasen betreft. De uitbreiding van de verkalkingen kan zeer groot worden. VAN DER SCHOOT acht het mogelijk, dat de kalkafzetting het gevolg is van plaatselijke necrosen, althans bij regressieve processen. Op de mogelijke oorzaken gaat de schrijver uitvoerig in en beroept zich daarbij op het werk van SELYE (1957), die vaststelde, dat de combinatie van bijnierhormonen en elektrolyten tot hartspier-necrosen aanleiding geeft. Het wordt in dat geval mogelijk geacht, dat tevoren de intracellulaire elektrolyten-huishou-

ding ontregeld wordt. Hierbij wordt gedacht aan permeabiliteitsstoornissen in de celmembranen, ten gevolge van deze behandeling. De enzymactiviteiten van het spierweefsel blijken plaatselijk sterk te zijn gedaald. Het patroon van de plaatsen waar de enzymactiviteiten gedaald zijn, blijkt overeen te komen met het patroon van de later ter plaatse voorkomende verkalkingen. Er blijven intussen nog vele vraagtekens. Doch deze vraagtekens zullen misschien in de toekomst zin blijken te hebben en wel in deze betekenis, dat er aan de genoemde vraagstukken met succes kan worden doorgewerkt. En dat kan men van vraagtekens in het algemeen niet zeggen. Ik las dit werkstuk met veel genoegen.

H. T. DEELMAN

R. HUSSON, *Physiologie de la phonation*. 590 bl., 219 fig. Masson & Cie., Parijs 1962. Prijs: geb. N. Fr. fr. 95.

HUSSON verdedigt al jaren met het vuur, een Fransman waardig, zijn theorie dat de stembanden actief, door centrale sturing via de nervus vagus, in trilling gebracht worden — „coup sur coup” — van 60 tot 2700 Hz. Met deze neuromusculaire opvatting werpt hij, zoals hij dit zegt, de gehele „bric à brac” van wat de laatste eeuw de naam foniatricie zich toeëigende overboord, wat velen te ver zal gaan. Hij ontkent dus de passieve stemvorming, als relaxatietrilling van de uitstromende lucht opgewekt in de min of meer gespannen stemvloeien. De strijd om deze theorieën lijkt wel een nationale zaak te worden. De schrijver beperkt zich bij de literatuuropgave, in overeenstemming tot zijn onderwerp, tot de werken die betrekking hebben op de akoestische en fysiologische genese van de stem. Niet minder dan vijf van de dertien bladzijden literatuuropgaven, worden gevuld met de titels van eigen publikaties. Fundamenteel werk van tegenstanders ontbreekt echter hier en daar. Niettemin, of juist hierom, is dit boek zeer stimulerend voor verder onderzoek. Het is een uitnemend naslagwerk voor phonetici, keelartsen en fysiologen.

H. A. E. VAN DISHOECK

J. A. M. VAN WIJCK, *Chromosomaal onderzoek bij de mens*. 117 bl., 25 fig., 11 tabellen. Centrale Drukkerij N.V., Nijmegen.

Dit proefschrift, het eerste in ons land, dat geheel gewijd is aan het chromosomenonderzoek bij de mens, bevat twee gedeelten. Het eerste en grootste deel geeft een overzicht van de huidige kennis van dit, ook voor de menselijke pathologie zo belangrijke en zich zo stormachtig ontwikkelende gebied van onderzoek. Dit deel heeft zijn nut voor ieder, die met het chromosomenonderzoek in aanraking komt en zich met de nomenclatuur en de begrippen van dit speciale terrein vertrouwd wil maken. Het tweede deel omvat een onderzoek van de chromosomen bij acht normale mensen en bij 63 patiënten met aangeboren afwijkingen van de geslachtsorganen of stoornissen in de geslachtelijke functie en spermatogenese. In de laatste groep werden bij 21 patiënten afwijkingen gevonden. Het chromosomenonderzoek streeft ernaar, de correlatie te vinden tussen de afwijkingen van de chromosomen en de verschijnselen bij de patiënt.

In dit met enthousiasme en vaart geschreven proefschrift krijgt men in het gedeelte dat aan het onderzoek bij patiënten is gewijd, wel eens de indruk, dat aan veronderstellingen en mogelijkheden een te ruime plaats wordt toegemeten bij de argumentatie van een causaal verband. Overigens is het een stimulerend werk.

D. B. KROON